

1881; Любашенко В. Кирилл Лукарис и протестантизм (Опыт межцерковного диалога). – Одесса, 2001; Ї ж. Пошуки альтернативної унії: православні і протестанти у контексті Берестя (Кирило Лукарис і Україна) // Die Union von Brest (1596) in Geschichte und Geschichtsschreibung: Versuch einer Zwischenbilanz. Materialien des Internationalen Forschungsgesprachs der Stiftung PRO ORIENTE zur Braster Union Drittes Treffen: Lviv, 21-23. August 2006 / Herausgegeben von Johann Marte und Oleh Turij. – Lviv, 2008. – S. 276-296; Савич П. Причинки до правочірності Кирила Лукариса // Богословія. – Львів, 1930. – Кн. 1. – С. 23-41; Тимошенко Л. Другий (таємничий) візит Кирила Лукариса в Україну // Історія релігій в Україні. Матеріали ІХ Міжнар. конфер. 11-15 травня 1999 р. – Кн. 2. – Львів, 1999. – С. 169-172; Його ж. З історії культурних взаємин України у XVII ст. (місія Кирила Лукариса в Україну в 1600-1601 роки) // Збірник на пошану професора Марка Гольберга. До 50-річчя наукової діяльності та 80-річчя від дня народження. – Дрогобич, 2002. – С. 294-298; Ясіновський А. Роль Острога в культурних взаєминах України із слов'янами і греками // Острозька давнина: Дослідження і матеріали / Відп. редактор І. З. Мицько. – Вип. 1. – Львів, 1995. – С. 97-106; Belmont R. Le Patriarche Cyrille Lukaris et l'Union des Eglises // Irenikon. – 1938. – V. 15. – P. 342-362, 535-553; 1939. – V. 16. – P. 127-138, 237-247; Hadjiantoniou G. A. Protestant patriarch. The life of Cyril Lucaris (1572-1638) patriarch of Constantinopl. – Richmond, Virginia, 1961; Hofman G. Griechische Patriarchen und römische Päpste. Patriarch Kyrillos Likaris und die römische Kirche // Orientalia Christiana. – R. 1929. – T. 15. – N 52. – S. 5-46; Kempa T. Mikołaj Krzysztof Radziwiłł Sierotka a unia brzeska // Czasy Nowożytne. – 1997. – T. 2. – S. 54-56; Kempa T. Wizyty protosyngła Cyryla Lukarysa w Rzeczypospolitej // The Orthodox Church in the Balkans and Poland Connections and Common Tradition / Ed. by A. Mironowicz, U. Pawluczuk, W. Walczak. – Białystok, 2007. – S. 87-103.

Леонід Тимошенко

Лук'янович Павло
(* 1855 чи 1856, с. Щедрогоща
Ковельського повіту Волинської губернії
– † 1917, м. Житомир)

Історик-краєзнавець, педагог. Закінчив Волинську духовну семінарію (1877), Київську духовну академію (1881); кандидат богослов'я. Учитель (з 1881) і довголітній доглядач (1889-1917) Мілецького духовного училища на Волині. Автор історико-краєзнавчих нарисів, опублікованих у “Волинских епархиальных ведомостях”.

Стаття “К вопросу об Острожской школе (XVI в.)” (1881) була підготовлена ним на основі студентської пошукової роботи в духовній академії на здобуття ступеня кандидата богослов'я. Це перша друкована праця, цілком присвячена історії ОА, написана на основі відомих на той час джерел і літератури.

Автор дотримувався думки, що ОА не була вищою школою, аналогічною західноєвропейським університетам, а, радше, “академією наук”, “школою античного порядку”, творчим товариством вчених і літераторів, зібраних в Острозі князем В.-К. Острозьким; вони ж здійснювали викладання в загальноосвітній школі при цьому товаристві (іменованій іноді як “лицей”, “гімназія”, “колегія”), відбирали і готували здібну молодь для подальшого здобуття вищої освіти за межами Острога. Ця думка надалі мала як своїх прихильників, так і опонентів.

Праці: Лук'янович П. И. К вопросу об Острожской школе (XVI в.) // Волинские епархиальные ведомости. – 1881. – Часть неоф. – № 23 и 24. – С. 767-781; № 25. – С. 813-825; № 26. – С. 849-869; № 27. – С. 885-907.

Микола Манько